

FORRETNINGSSKIKK

Økonomisk kriminalitet undergraver det finansielle systemets integritet og er en trussel mot velferdssamfunnet og et sunt næringsliv. Vi og andre banker har plikt til å gjennomføre tiltak for å forebygge, avdekke og avverge svindel, hvitvasking, sanksjonsomgåelse og terrorhandlinger.

Vi har påvirkningsmulighet på bærekraftarbeidet i vår verdikjede, blant annet ved å stille krav til våre leverandører og være en bidragsyter i SamSpar sitt bærekraftarbeid.

I dette kapittelet kan du lese mer om vårt arbeid med god forretningsskikk.

Mål

- Vi har nulltoleranse knyttet til økonomisk kriminalitet.
- Konsernet skal kjennetegnes av høy etisk standard.

Vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter

Det er identifisert tre vesentlige påvirkninger knyttet til dette temaet.

	Tema	Vesentlig påvirkning/ risiko/mulighet	Positiv på- virkning	Negativ på- virkning	Risiko	Mulig- heter	Tidshorisont (i år)			Hvor i verdikjeden
							0-1	1-5	Over 5	
G	For- retnings- skikk	Krav til bærekraft i kontrakter med våre lokale leverandører og som del av felles innkjøp i SB1-alliansen	●				●			Oppstrøms
		Bidrar til bærekraftarbeid i SamSpar	●				●			Oppstrøms
		Antihvitvask og antisvindelarbeid: forhindrer og forebygger økonomisk kriminalitet og bidrar til ryddige konkurranseforhold i det lokale næringslivet.	●					●		

Styrende dokumenter

Vårt arbeid dekkes av følgende styrende dokumenter:

Dokument	Innhold
Virksomhetsstrategien	Synliggjør bankens strategiske prioriteringer.
Policy for bærekraft	Policyen omhandler våre bærekraftsprinsipper, mål, forventninger, roller og ansvar, samt prosess knyttet til håndtering av bærekraftsrisiko.
Etiske retningslinjer	Setter standarder for etisk atferd og ansvarlighet i konsernet
Policy for anti-hvitvasking og terrorfinansiering	Gir overordnede føringer for hvordan selskapet skal innrette sin virksomhet slik at selskapet etterlever hvitvaskingsregelverket på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte.
Policy for utkontraktering	Sikrer at utkontrakterte tjenester også overholder kravene til menneskerettigheter.
Standard for etterlevelse av åpenhetsloven	Gir retningslinjer for hvordan virksomheten skal etterleve åpenhetsloven og sikre respekt for menneskerettigheter
Innkjøpsrutine	Sikrer at bankens innkjøp skjer på en måte som respekterer menneskerettigheter
Krav til leverandører om bærekraft og forretningsetiske forhold	Stiller krav til leverandører om å overholde bærekraftige og etiske standarder
Sponsoravtaler	Inkluderer bankens krav om respekt for menneskerettigheter

Arbeid mot økonomisk kriminalitet og hvitvasking

Økonomisk kriminalitet er et samfunnsproblem som rammer både enkeltpersoner og næringslivet. Det undergraver det finansielle systemets integritet og er en trussel mot velferdssamfunnet og et sunt næringsliv. Kanalisering av midler som stammer fra kriminell virksomhet gjennom banken er en vedvarende trussel som må avverges. Vi og andre banker har plikt til å gjennomføre tiltak for å forebygge, avdekke og avverge svindel, hvitvasking, sanksjonsomgåelse og terrorhandlinger. Kundene spesielt, og samfunnet generelt, skal ha tillit til at SpareBank 1 Ringerike Hadeland jobber aktivt på dette feltet og til enhver tid etterlever gjeldene lover og retningslinjer på området. Slik kan vi gi et positivt bidrag til et sunt næringsliv i vårt markedsområde. Banken har som en del av bærekraftmålene nedfelt at «Vi har nulltoleranse knyttet til økonomisk kriminalitet» og at «Konsernet skal kjenne-tegnes av høy etisk standard».

Hvordan jobber vi for å forhindre økonomisk kriminalitet og hvitvasking?

Kampen mot økonomisk kriminalitet er en del av vårt bærekraftarbeid. Gjennom etterlevelse av plikter og

regelverk bidrar konsernet til å ruste det finansielle systemet slik at kriminelle aktører erfarer at økonomisk kriminalitet blir slått ned på. Vi arbeider for å forebygge, avdekke og avverge at banken benyttes til kriminelle formål. Arbeidet er risikobasert og styres av en overordnet retningslinje, rammeverk og operative rutiner for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. De regulatoriske forventningene på området er i utvikling og økende og banken jobber kontinuerlig for å tilpasse seg dette.

Banken har en egen avdeling for arbeidet mot økonomisk kriminalitet som består av 8 årsverk. Avdelingen har i tillegg 4 studenter i deltidsstillinger som jobber med opprydnings- og listearbeid. Banken har etter hvitvaskingsregelverket en vid undersøkelsesplikt om kundeforhold. Kontinuerlig arbeid med løpende kundeoppfølging og risikovurderinger av bankens privat- og bedriftskunder er et prioriteringsområde. Dette sørger for at kundene bruker banken i tråd med opplysninger de har gitt og at forsøk på økonomisk kriminalitet blir fulgt opp og rapportert.

Hva har vi gjort i 2025?

Banken har gjennom 2025 arbeidet med forebygging, hendelsehåndtering og bevisstgjøring av kunder. Vi gjennomfører kvartalsvis rapportering til bankens ledelse og styre. Bankens policy og rammeverk på området er revidert og det jobbes kontinuerlig med forbedring av bankens operative rutiner for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Svindelforebygging har krevd mye ressurser i avdelingen og i banken for øvrig. Antisvindelarbeid er et krevende arbeid og banken er en pådriver inn i fellesskapet i SpareBank 1-alliansen for å videreutvikle systemer som detekterer og fanger opp forsøk på svindel mot bankens kunder.

Det er gjennomført årlig kompetanseoppdatering av ansatte, ledelse og styret slik at samtlige har en forståelse for bankens samfunnsansvar og hvorfor arbeidet mot økonomisk kriminalitet er viktig. Området økonomisk kriminalitet og antihvitvasking har blitt oppdelt i 7 ulike e-læringskurs med forskjellige temaer tilpasset den

enkeltes ansvar og stilling for å bygge kompetansen som kreves i de ulike rollene. Enkelte kurs tildeles kun et mindre antall ansatte, mens andre kreves gjennomført av alle ansatte (inkludert ledergruppe og styre).

I tillegg gjennomfører Avdeling Økonomisk kriminalitet jevnlig informasjon- og opplæringsrunder i avdelingene. Ansatte i Avdeling Økonomisk kriminalitet har i løpet av 2025 gjennomført opplæringsseanser innenfor antihvitvaskingsarbeidet gjennom Spama. Opplæring og kompetanse av alle ansatte anses som et vesentlig risikoreducerende tiltak innenfor området.

Statistikk om vårt arbeid mot økonomisk kriminalitet i 2025

I 2025 så vi en betydelig økning i antall forsøk på svindel og reelle svindelsaker. Banken fulgte opp totalt 1077 svindelsaker i 2025 hvorav 1031 av disse sakene omhandler bankens kunder som har blitt utsatt for svindelforsøk. I 46 av sakene er det en reell mistanke om at det er en av bankens kunder som opererer som svindler eller muldyr.

		2025	2024	Endring
Antall svindelsaker	Vår kunde er svindlet	1031	891	16 %
	Vår kunde utfører svindel	46	21	119 %
Antall flaggede saker i transaksjonsovervåking	til undersøkelsen i banken	5033	4123	22 %
	sendt til økokrim	905	852	6 %
	tatt inn til analyse hos Økokrim	162	74	119 %
		21	14	50%
Avviklede kundeforhold		129	99	30 %

Hovedvekten av svindel-tilfellene vi har registrert på bankens kunder er phishing/smishing-forsøk. I tillegg ser vi et økende omfang av investerings-bedragerier. Det er bekymringsfullt at stadig flere unge kunder benytter sin konto i banken til å svindle andre eller operere som muldyr. Et pengemuldyr er en person som stiller bankkontoen til disposisjon, mottar penger fra én person og overfører dem videre til en annen (digitalt eller i kontanter) mot betaling. Dette er hvitvasking av midler og blir slått hardt ned på. Disse kundene får sitt kundeforhold avviklet for ulovlig bruk av kontoen.

Det jobbes aktivt både internt og i fellesskap i Spare Bank 1-alliansen med å iverksette tiltak for å redusere svindel. Dette gjelder for eksempel begrensninger i produkter, tidsforsinkelser i betalinger samt forbedrede deteksjonssystemer som kan oppdage unormal aktivitet på kunder.

Hvert år screenes millioner av transaksjoner gjennom vår elektroniske overvåking som fanger opp uregelmessige transaksjoner. Dersom systemer og manuelle rutiner fanger opp betalinger vi ikke forstår bakgrunnen for, vil det iverksettes intern undersøkelse.

I 2025 ble totalt 5033 transaksjoner identifisert for videre kontroll. Banken gjorde utvidede undersøkelser i 905 saker. Dette er saker hvor det granskes, vurderes og følges ytterligere opp for å avverge at banken benyttes til ulovlige formål. I hovedvekten av disse tilfellene blir kunder fulgt opp med kundetiltak hvor de blir bedt om redegjørelse og dokumentasjon tilknyttet transaksjonen.

De ytterligere undersøkelsene resulterte i 162 meldinger om mistenkelige transaksjoner meldt til Økokrim. En slik melding blir bearbejdet, beriket og analysert av Økokrim og eventuelt videreformidlet til politi, tilsyns- og

kontrollmyndigheter, samt utenlandske samarbeidende tjenester.

Banken avviklet 129 kundeforhold i 2025 fordi vi ikke kunne gjennomføre nødvendig oppfølging av kundeforholdet i tråd med regelverket. Eksempelvis skjer dette dersom en kunde ikke kan redegjøre for pengers opprinnelse eller ved manglende svar på bankens henvendelser.

Avvikling av kundeforhold kan være inngripende for kundene, og banken avvikler kun dersom vi har saklige og legitime grunner til det.

Hva skal vi jobbe videre med i 2026?

I 2026 skal banken øke kunnskapen og ha fokus på effektiv og god opplæring på området økonomisk kriminalitet. Dette gjelder for ansatte på alle nivåer i

banken. Det skal gjøres løpende vurderinger av bankens etterlevelse av hvitvaskings-regelverket basert på rundskriv og veiledninger fra Finanstilsynet og aktuelle tilsynsrapporter.

Bankens ansatte skal følge med på lokale og nasjonale utviklingstrekk som kan relateres til kriminelle handlinger. Kontinuerlig arbeid med løpende kundeoppfølging av bankens privat- og bedriftskunder er et prioriteringsområde. Dette sørger for at kundene bruker banken i tråd med opplysninger de har gitt og at forsøk på økonomisk kriminalitet blir fulgt opp og rapportert.

Videre arbeid med effektive og gode rutiner for svindeloppfølging og svindelforebygging er et prioriteringsområde i 2026.

Etikk og antikorrupsjon

Vårt konsern er avhengig av høy tillit fra kunder, interessenter og samfunnet ellers. Profesjonalitet og integritet skal prege ansatte som jobber hos oss. Korrupsjon er straffbart, og vi har nulltoleranse for økonomisk kriminalitet. Arbeidet med etikk og antikorrupsjon er viktig for å opprettholde tilliten til oss som finanskonsern. Ved å gå foran som gode eksempler kan vi også bidra positivt til samfunnet rundt oss.

Slik jobber vi med å sikre etisk forretningsdrift og forhindre korrupsjon

Verdiskaping skal skje i tråd med god rådgivningsskikk og innenfor rammer der den enkelte medarbeider ikke bryter etiske retningslinjer for å tilfredsstille økonomiske mål. Bankens nulltoleranse for korrupsjon og aksepterer ikke handlinger som kan oppfattes som bestikkelser eller forsøk på å påvirke saksbehandlingen på en utilbørlig måte.

Ansatte i konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland skal under ingen omstendighet benytte sin stilling til å oppnå personlige fordeler eller opptre på en slik måte at det kan skade konsernets omdømme eller være i strid med norsk lov.

Arbeidet med etikk og anti-korrupsjon er forankret i bankens etiske retningslinjer, som ble omfattende revidert i 2025, med større fokus på antihvitvask, svindel, kryptovaluta og kunstig intelligens.

Det gjennomføres årlige etikkuker med obligatoriske kurs og dilemmatrening i avdelingene for å sikre kontinuerlig oppdatering på området.

Sikkerhetsmånedens hadde digital beredskap som tema, med opplegg på alle bankens lokasjoner.

Retningslinje for interne misligheter ble revidert i 2025 og nye systemtekniske tiltak er iverksatt. I tråd med denne, gjennomfører vi en rekke tiltak for å forebygge, avdekke og håndtere risiko for interne misligheter. Vårt interne arbeid knyttet til sikkerhet underbygger også en organisasjonskultur som kjennetegnes av høy etisk standard.

Vi stiller også krav til våre leverandører gjennom vårt standard vedlegg om bærekraft som skal benyttes ved alle avtaleinngåelser. Leverandører og forretningspartnere skal etterleve lover, regler og interne retningslinjer, samt opptre i samsvar med god forretningskikk i enhver sammenheng. Vi orienterer om at vi ikke godtar at ansatte i SpareBank 1 Ringerike Hadeland tilbys eller mottar gaver eller andre fordeler som kan oppfattes som bestikkelser og korrupsjon. Leverandøren skal heller ikke akseptere slik praksis i forhold til sine egne ansatte. Det er ikke avdekket tilfeller av korrupsjon eller interne misligheter i 2025.

I 2026 skal vi gjennomføre risikokartlegging innenfor interne misligheter og deretter eventuelle tiltak basert på risikokartleggingen.

Ansvarlige anskaffelser

Bankens anskaffelser skal være mest mulig bærekraftige og kostnadseffektive. Det meste av bankens innkjøp ivaretas av innkjøpssamarbeidet i SpareBank 1-alliansen. Avdeling for allianseinnkjøp inngår leverandøravtaler på vegne av alliansen og følger opp bærekraftsrisiko relatert til disse.

Bankens anskaffelser skal gjennomføres i tråd med våre etiske retningslinjer. Ved krav om skriftlig kontrakt skal nye leverandører, før inngåelse av avtale, gjennom en leverandørgodkjenningssprosess. Ved avtaleinngåelse skal leverandøren forplikte seg til «Standard om bærekraft i innkjøp».

Menneskerettighets- og arbeidsforhold i leverandørkjeden er pekt på som et vesentlig tema for bankens bærekraftarbeid fordi vi kan ha en positiv påvirkning gjennom ansvarlige innkjøp og oppfølging av åpenhetsloven, som styrker konkurransebetingelsene for leverandører som opererer på en god måte.

Se vår rapport om redegjørelse etter åpenhetsloven i årsrapporten for mer informasjon om vårt arbeid for å sikre respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i våre leverandørkjeder.

